

Växtskyddsmedel i jordbruket 2009

Beräknat antal hektardoser

Slutlig statistik

Plant protection products in Swedish agriculture. Number of hectare-doses in 2009
Final statistics

I korta drag

Minskad försäljning 2009

Det beräknade antalet sålda hektardoser av kemiska växtskyddsmedel till jordbruket uppgick 2009 till 4,3 miljoner. Jämfört med 2008 var det en nedgång med 16 procent och jämfört med genomsnittet för de fem närmast föregående åren en nedgång med 3 procent.

Svampmedlen vände nedåt till mer normal nivå

Antal försålda doser av svampmedel minskade med 24 procent jämfört med 2008 och uppgick år 2009 till 1 396 000 doser. Här bör nämnas att 2008 hade den högst registrerade försålda mängden svampmedel hittills. Detta gör att 2009 års försålda mängder kan ses som en återgång till mer normala nivåer.

Insektsmedlen fortsätter att minska

Antal hektardoser av insektsmedel var nästan 10 procent färre jämfört med närmast föregående år. Samma minskningsnivå syns vid en jämförelse med genomsnittet för de senaste fem åren. Försäljningen av ogräsmedel minskade även den. Jämfört med 2008 minskade antal doser med 11 procent. Vid en jämförelse med genomsnittet av antal sålda hektardoser som uppmätts för de fem senaste åren är årets antal hektardoser dock 4 procent fler.

Det totala antalet doser av växtskyddsmedel per hektar åker ökade och uppgick år 2009 till 1,63 doser per hektar. Uttryckt i kvantitet verksamt ämne minskade den totala försäljningen till jordbruket från 1 843 ton till 1 385 ton mellan 2008 och 2009.

Genomsnittligt antal försålda hektardoser under åren 2005-2009 uppgick till drygt 4,5 miljoner. Motsvarande uppgift för femårsperioden 1991-1995 var 3,2 miljoner. En generell förklaring till förändringen kan vara en intensifiering av jordbruksdriften efter Sveriges EU-inträde i mitten av 1990-talet.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Marit Bengtsson, KEMI, tfn 08-5194 11 91,
marit.bengtsson@kemi.se

Daniel Persson, SCB, tfn 019-17 67 54,
daniel.persson@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Kemikalieinspektionen (Kemi), som ansvarar för officiell statistik inom området.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Resultat från årets undersökning	3
Tabeller	
Teckenförklaring	5
Tabell 1. Sålda växtskyddsmedel inom jordbruket, antal hektardoser och genomsnittlig dos 2000-2009	6
Tabell 2. Antal doser av växtskyddsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare	7
Tabell 3. Antal doser av ogräsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och typ av ogräs	8
Tabell 4. Antal doser av svampmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare	8
Tabell 5. Antal doser av insektsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare	9
Tabell 6. Antal doser av växtskyddsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och behörighetsklass	9
Tabell 7. Grödarealer i jordbruket 2009-2009, hektar	10
Tabell 8. Till olika användarkategorier såld mängd växtskyddsmedel 2009, ton verksamt ämne	10
Figurer	
Figur 1. Antal hektardoser i relation till åkerarealen 1981-2009	4
Figur 2. Antal försålda hektardoser till jordbruket av olika växtskyddsmedel 1981-2009	11
Figur 3. Försålda mängder verksamt ämne i växtskyddsmedel till jordbruket 1981-2009, ton	11
Figur 4. Försålda växtskyddsmedel 2009, verksamt ämne, efter användarkategori och typ av medel	12
Figur 5. Försäljning av verksamt ämne till jordbrukssektorn 1988-2009	13
Fakta om statistiken	14
Detta omfattar statistiken	14
Så görs statistiken	14
Statistikens tillförlitlighet	15
Bra att veta	15
Annan statistik	15
In English	16
Summary	16
List of tables	16
List of terms	16

Statistiken med kommentarer

Årligen genomförs en beräkning av det antal hektardoser som försålda mängder av olika växtskyddsmedel till jordbruket räcker till. Beräkningsmetoden beskrivs under avsnittet ”Så görs statistiken”. Syftet med beräkningarna är att följa upp miljömål och åtgärder för att minska riskerna vid användning av växtskyddsmedel. Det övergripande miljökvalitetsmålet ”En giftfri miljö” innefattar hantering av växtskyddsmedel.

Resultat från årets undersökning

Totala antalet sålda hektardoser under år 2009 var 4,3 miljoner, vilket var en nedgång med 16 procent jämfört med 2008 och en nedgång med 3 procent jämfört med genomsnittet för den senaste femårsperioden. Av ogräsmedel såldes 2,3 miljoner hektardoser, av svampmedel 1,4 miljoner och av insektsmedel 0,6 miljoner.

Försålt antal hektardoser och genomsnittlig rekommenderad dos, kg/ha, 2000-2009

Number of sold hectare-doses and average hectare-dose, kg/ha, in 2000-2009

År	Sålt antal doser, milj.	Genomsnittlig dos ¹ verksam substans, kg/ha
2000	4,3	0,39
2001	4,3	0,40
2002	4,1	0,42
2003 ²	4,6	0,45
2004	3,8	0,26
2005	4,4	0,36
2006	4,5	0,38
2007	4,4	0,37
2008	5,1	0,36
2009	4,3	0,32

1) Utifrån rekommenderade hektardoser av försålda medel
2) Lagerförändringar i samband med höjning av miljöavgiften

Antal doser per hektar av växtskyddsmedel minskade markant år 2009 jämfört med föregående år. Det bör dock nämnas att 2008 års värden var höga på grund utav en omfattande lagerhållning hos återförsäljare. Förmodligen är årets antal en återgång till mer normala nivåer. Minskningen omfattar också samtliga medelstyper. Generellt kan man ur växtskyddsmedelssynpunkt betrakta säsongen 2009 som ett normalår.

Jämfört med året innan har antal doser per hektar åker minskat från 1,94 till 1,63 doser per hektar (se Figur 1 nedan).

Övrigt vad som bör kommenteras är att gruppen totalbekämpningsmedel (glyfosat) minskade kraftigt under 2009 samt att försäljningen av stråförkortningsmedel fortsatte att minska.

De kemiska svampmedlen minskade 2009 med drygt 400 000 doser. En stor del av minskningen stod medel inom stråsådsodlingen för. Minskningen skedde både inom gruppen ”utsädesburna svampar” samt ”övriga svampar” medan antal doser mot mjöldagg gick mot trenden och ökade.

Insektsmedlen minskade med 61 700 doser eller med knappt 10 procent.

Ogräsmedlen minskade med 287 500 doser eller med 11 procent. Här kan vi dock se en stor variation inom gruppen när vi tittar närmre på ogräsmedlen upp-

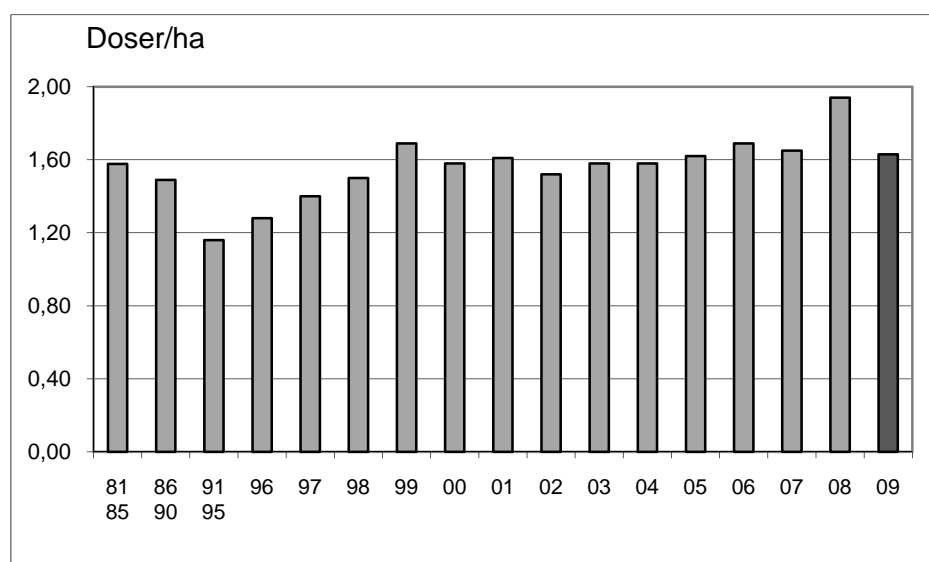
delade efter grödtyp. Inom t.ex. grupperna ”Stråsäd” och ”Potatis” minskade doserna av ogräsmiddel medans i gruppen ”Sockerbetor” ökade de.

I relation till den totala åkerarealen ökade antalet sålda doser trendmässigt från början av 1990-talet till 1999, från 1,25 till 1,69 doser per hektar. Efter några år med en sjunkande trend redovisades för 2003 en betydande uppgång jämfört med de närmast föregående åren. 2004 sjönk den tillbaka till 1,44 doser per hektar för att sedan åter stiga. År 2008 hamnar denna dos på 1,94 doser per hektar, vilket är en hög hektardos om man jämför med de senaste 20 åren, se figur 1. En förklaring till denna ökning är att åkermarksanvändningen förändrades. Trädesarealen minskade till förmån för framför allt spannmålsarealen vilken är mer ”bekämpnings-intensiv” än trädesarealen. Också förväntningar på höga spannmålspriser resulterade till att skadetröskeln för svampbehandling sänktes och därmed ökade behandlingen. År 2009 kan vi betrakta mer som ett normalår vad gäller växtskyddsmedelssynpunkt.

Figur 1

Antal hektardoser i relation till åkerarealen 1981- 2009¹

Number of hectare-doses per hectare of arable land in 1981-2009

1) För både 2003 och 2004 anges genomsnittet för de två åren.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

Tabell 1

Sålda växtskyddsmedel inom jordbruket, antal hektardoser och genomsnittlig dos 2000-2009¹

Pesticides sold to farmers in Swedish agriculture, number of doses and average dose in kg/ha for 2000-2009

År	Försålda mängder		Antal doser 1000-tal	Genomsnittlig dos	
	Preparat ton	Verksamt ämne ton		Preparat kg/ha	Verksam substans kg/ha
Preparat mot ogräs					
2000	3 415	1 364	2 271	1,5	0,60
2001	3 543	1 432	2 260	1,6	0,63
2002	3 618	1 447	2 286	1,6	0,63
2003	4 387	1 818	2 691	1,6	0,68
2004	1 831	690	1 618	1,1	0,43
2005	3 311	1 280	2 280	1,5	0,56
2006	3 571	1 432	2 359	1,5	0,61
2007	3 487	1 320	2 245	1,6	0,59
2008	3 891	1 472	2 590	1,5	0,57
2009	3 146	1 090	2 303	1,4	0,47
Preparat mot svamp					
2000	808	233	1 374	0,59	0,17
2001	946	255	1 691	0,56	0,15
2002	641	199	1 236	0,52	0,16
2003	710	227	1 427	0,50	0,16
2004	850	259	1 621	0,52	0,16
2005	795	247	1 540	0,52	0,16
2006	712	222	1 471	0,48	0,15
2007	687	240	1 328	0,52	0,18
2008	994	317	1 833	0,54	0,17
2009	715	246	1 396	0,51	0,18
Preparat mot insekter					
2000	204	20	585	0,35	0,03
2001	144	14	349	0,41	0,04
2002	217	31	518	0,42	0,06
2003	231	23	461	0,50	0,05
2004	156	19	559	0,28	0,03
2005	159	22	529	0,30	0,04
2006	198	36	634	0,31	0,06
2007	246	38	768	0,32	0,05
2008	227	25	624	0,36	0,04
2009	191	22	563	0,34	0,04
Totalt inkl. preparat för tillväxtreglering					
2000	4 497	1 648	4 272	1,1	0,39
2001	4 712	1 736	4 344	1,1	0,40
2002	4 545	1 711	4 080	1,1	0,42
2003	5 366	2 084	4 605	1,2	0,45
2004	2 876	984	3 824	0,8	0,26
2005	4 304	1 566	4 374	1,0	0,36
2006	4 519	1 707	4 488	1,0	0,38
2007	4 472	1 621	4 376	1,0	0,37
2008	5 176	1 843	5 092	1,0	0,36
2009	4 112	1 385	4 302	1,0	0,32

1) inkl. betningsmedel

Tabell 2**Antal doser av växtskyddsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare**

Number of doses of pesticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest

Gröda	Antal doser av medel mot/för				SUMMA
	ogräs	svamp	insekter	tillväxt-reglering	
Stråsäd	925 000	1 180 200	-	41 400	2 146 500
Höstsäd	175 000	30 300	-	41 400	246 600
Vårsäd	..	-	-	-	..
Höst- och vårsäd	750 000	950 900	-	-	1 700 800
Oljevaxter	74 800	-	..	-	114 800
Potatis	45 700	176 100	-	-	221 700
Sockerbetor	377 300	-	420 000
Köksväxter	..	-	-	-	..
Flera olika växter	853 900	..	515 000	-	1 373 500
Stråsäd, gräsvall	280 600	-	-	-	280 600
Stråsäd, gräsvall, potatis	..	-	-	-	..
Stråsäd, potatis	..	-	-	-	..
Övriga kombinationer	495 400	..	515 000	-	1 015 000
SUMMA	2 302 500	1 395 900	562 700	41 400	4 302 400

Vid beräkningarna för tabellerna 2-6 har de framräknade doserna förts till den gröda eller grödgrupp, som det aktuella preparatet är godkänt och registrerat för. Även om användningen i en gröda helt dominerar har preparatet förts till grödgrupp. Exempel på detta är preparat som kan användas i både stråsäd och gräsvall. Här dominerar ofta användningen i stråsäd helt. Trots detta redovisas preparatet i blandgruppen för stråsäd och gräsvall.

Doser av medel mot svamp och insekter inkluderar betningsmedel. Betningsmedel är kemiska medel som utsädet behandlas med före sådden för att förhindra svamp- och insektsangrepp. Betningsmedlen ingår alltså i hektardosberäkningarna för svamp- och insektsmedel, men särredovisas i tabell 8.

Tabell 3**Antal doser av ogräsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och typ av ogräs**

Number of doses of herbicides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest

Gröda	Antal doser av medel mot			SUMMA
	enbart örtogräs	enbart gräsogräs flyghavre flera arter	både ört- och gräsogräs	
Stråsäd	663 700	-	247 800	925 000
Höstsäd	..	-	82 300	175 000
Vårsäd	-	-	-	-
Höst- och vårsäd	571 100	-	165 400	750 000
Oljeväxter	..	-	..	74 800
Potatis	-	-	45 700	45 700
Sockerbetor	38 100	-	..	377 300
Köksväxter	-	-
Flera olika växter	377 600	-	461 900	853 900
Stråsäd, gräsvall	280 600	-	-	280 600
Stråsäd, gräsvall, potatis	..	-	-	..
Stråsäd, potatis	..	-	-	..
Övriga kombinationer	..	-	461 900	495 400
SUMMA	1 094 300	-	1 180 300	2 302 500

Tabell 4**Antal doser av svampmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare**

Number of doses of fungicides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest

Gröda	Antal doser av medel mot				SUMMA
	mjöldagg m.fl.	potatisblad- mögél m.fl.	utsädesburna svampar	övriga Svampar	
Stråsäd	83 100	-	668 800	428 400	1 180 200
Höstsäd	-	-	..	21 100	30 300
Vårsäd	-	-
Höst- och vårsäd	83 100	-	472 500	395 300	950 900
Oljeväxter	-	-	-	-	-
Potatis	-	62 400	10 800	102 800	176 100
Sockerbetor	-	-	..	-	..
Köksväxter	-	-	-	-	-
Flera olika växter	-	-	..	-	..
Stråsäd, gräsvall	-	-	-	-	-
Stråsäd, gräsvall, potatis	-	-	-	-	-
Stråsäd, potatis	-	-	-	-	-
Övriga kombinationer	-	-	..	-	..
SUMMA	83 100	62 400	719 200	531 200	1 395 900

Tabell 5

Antal doser av insektsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och skadegörare

Number of doses of insecticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest

Gröda	Antal doser av medel mot				SUMMA
	blادلöss	svårbekämpade insekter	Utsädesburna insekter	övriga insekter	
Stråsäd	-	-	-	-	-
Höstsäd	-	-	-	-	-
Vårsäd	-	-	-	-	-
Höst- och vårsäd	-	-	-	-	-
Oljev växter	-	-	..	-	..
Potatis	-	-	-	-	-
Sockerbetor	-	-	..	-	..
Köks växter	-	-	-	-	-
Flera olika växter	-	285 800	515 000
Stråsäd, gräsvall	-	-	-	-	-
Stråsäd, gräsvall, potatis	-	-	-	-	-
Stråsäd, potatis	-	-	-	-	-
Övriga kombinationer	-	285 800	515 000
SUMMA	285 800	562 700

Tabell 6

Antal doser av växtskyddsmedel inom jordbruket 2009, fördelade på grödor och behörighetsklass

Number of doses of pesticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and class of authority

Gröda	Antal doser av medel registrerat i behörighetsklass			SUMMA
	1	2	3	
Stråsäd	33 300	2 113 500	-	2 146 500
Höstsäd	..	225 600	-	246 600
Vårsäd	-	..
Höst- och vårsäd	-	1 700 800	-	1 700 800
Oljev växter	..	74 800	-	114 800
Potatis	32 100	189 700	-	221 700
Sockerbetor	-	420 000	-	420 000
Köks växter	-	..	-	..
Flera olika växter	..	1 329 900	-	1 373 500
Stråsäd, gräsvall	-	280 600	-	280 600
Stråsäd, gräsvall, potatis	-	..	-	..
Stråsäd, potatis	-	..	-	..
Övriga kombinationer	..	971 300	-	1 015 000
SUMMA	148 700	4 153 700	-	4 302 400

Tabell 7

Grödarealer i jordbruket 2006-2009, hektar

Crop area in Swedish agriculture 2006-2009, hectare

Gröda	2006	2007	2008	2009
Stråsäd	978 400	990 100	1 087 700	1 048 600
Höstsäd	402 400	410 100	398 900	435 300
Vårsäd	576 000	580 000	688 800	613 300
Baljväxter	35 700	28 600	25 300	34 000
Raps och rybs	90 200	87 800	89 500	99 500
Höstoljeväxter	48 800	51 500	62 700	68 100
Våroljeväxter	41 400	36 400	26 800	31 400
Potatis	28 200	28 400	26 900	27 000
Sockerbetor	44 200	40 700	36 800	39 800
Vallodling	1 112 700	1 141 900	1 173 200	1 189 200
Slättervall och Betesvall	1 055 100	1 081 100	1 114 300	1 120 800
Grönfoder ¹	42 500	46 500	44 600	54 400
Frövall	15 200	14 300	14 300	14 000
Övriga grödor	40 700	39 600	38 100	44 600
Träda	306 900	280 600	146 500	153 300
Outnyttjad åker- mark²	33 700	10 300	7 600	7 400
Summa Åker- mark	2 671 200	2 648 000	2 630 900	2 643 400

1) Inkl. majs

2) Inkl. ospecificerad åkermark

Källa: Jordbruksverket, JO 10 SM 1001

Tabell 8

Till olika användarkategorier såld mängd växtskyddsmedel 2009, ton verksamt ämne

Sold amount of pesticides in 2009, tons of active substance

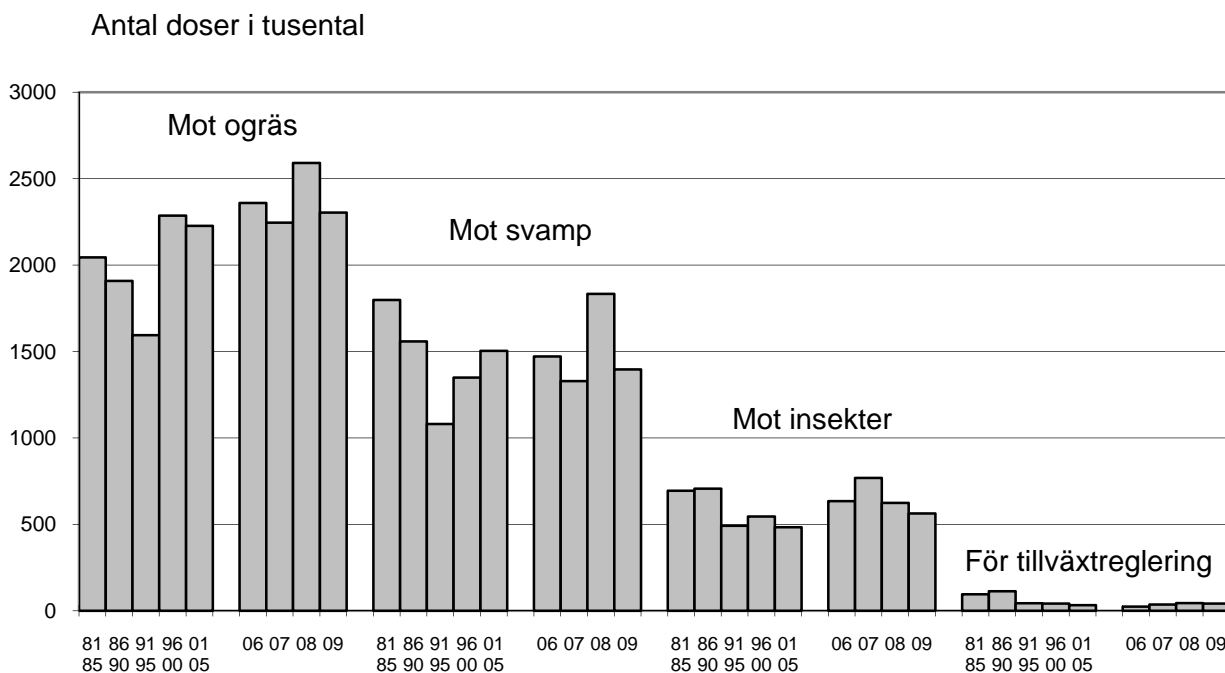
Typ av medel	Verksamma ämnen, ton						Antal verksamma ämnen ¹
	Totalt	Jordbruk	Skogsbruk	Frukt och trädgård	Industri	Hushåll	
Betningsmedel	30,6	30,6	-	-	-	-	16
Svampmedel	233,9	223,3	-	10,6	-	0,0	30
Ogräsmedel	1 594,0	1 091,6	2,6	52,4	0,2	447,2	47
Tillväxtregulatorer	32,4	26,8	-	5,6	-	-	8
Insektsmedel ²	44,3	21,5	4,7	4,2	12,7	1,2	39
Myggmedel	8,7	0,4	-	-	-	8,2	8
Slembekämpningsmedel	765,0	-	-	-	765,0	-	11
Saneringsmedel	1,4	-	-	-	1,4	-	1
Avskräckningsmedel	12,8	0,0	4,4	0,0	-	8,3	5
Medel mot gnagare	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	5
Tryck o vakuuminpregn. medel	6 325,0	-	-	-	6 325,4	-	13
Övriga träskyddsmedel	41,9	-	-	-	28,4	13,5	10
Antifoulingmedel	149,3	-	-	-	123,0	26,3	7
Övriga medel	3,0	-	-	-	3,0	-	3
Totalt för hela riket	9 243,0	1 394,2	11,8	72,9	7 259,1	504,8	203

1) Några verksamma ämnen ingår i flera växtskyddsmedel 2) Avser ej myggmedel

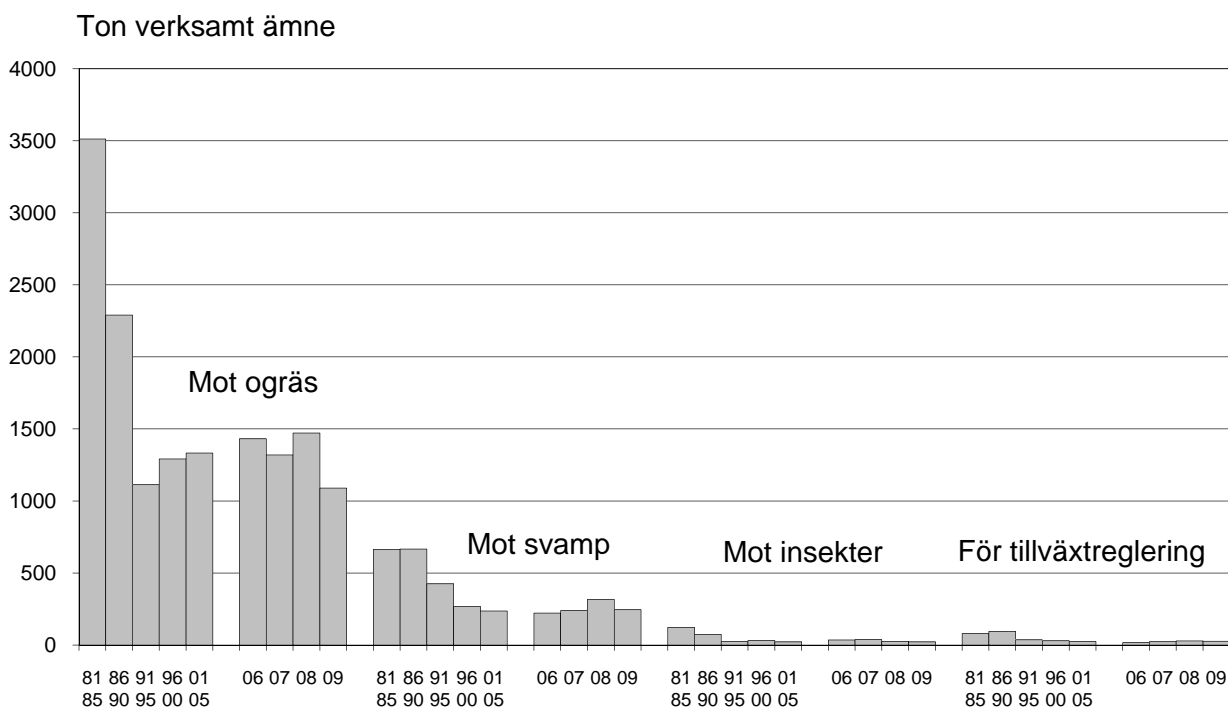
Källa: KemI

Figur 2**Antal försålda hektardoser till jordbruket av olika växtskyddsmedel 1981-2009**

Number of doses sold to the Swedish agriculture in 1981-2009, thousands

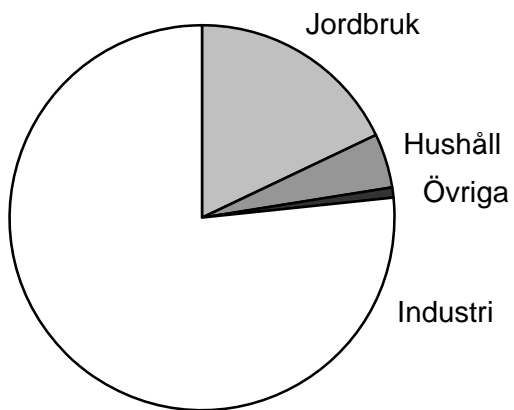
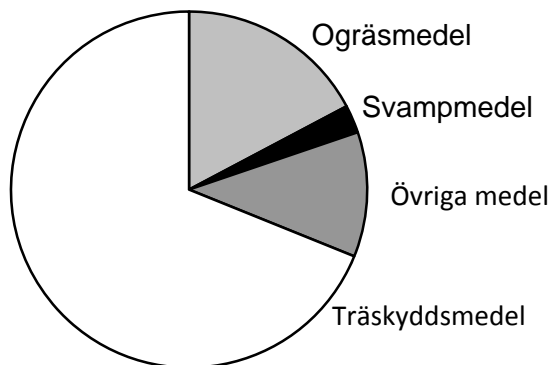
Figur 3**Försålda mängder verksamt ämne i växtskyddsmedel till jordbruket 1981-2009, ton**

Sold amount of active substance to the Swedish agriculture in 1981-2009, tons

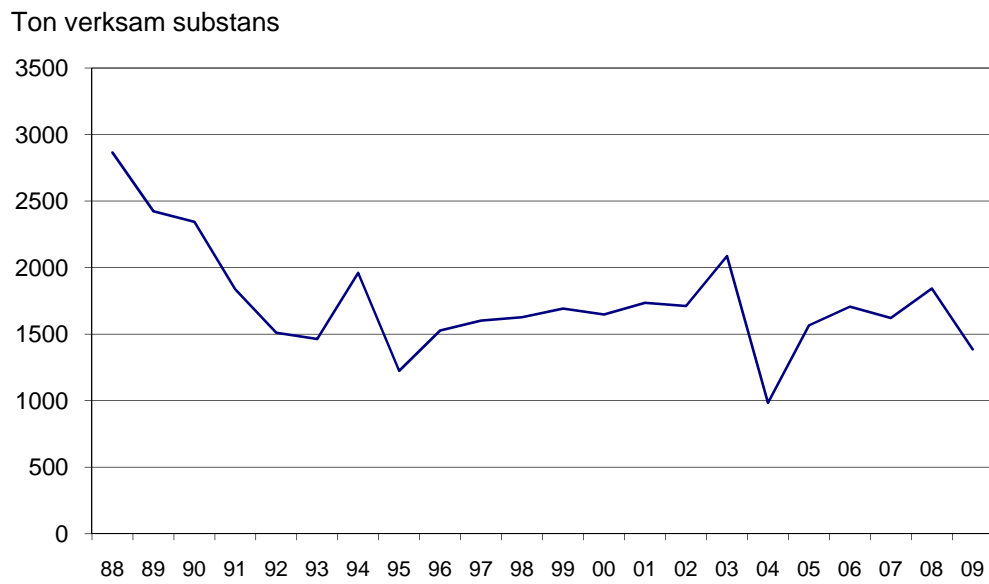
Figur 4. Försålda växtskyddsmedel 2009, verksamt ämne, efter användarkategori och typ av medel

Sold amount of pesticides, active substance, by category of user and type of pesticides in 2009

Användarkategori**Typ av bekämpningsmedel**

Figur 5**Försäljning av verksamt ämne till jordbrukssektorn 1988-2009**

Sold amount of pesticides, active substance, to the agriculture sector in 1988-2009

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

För att få användas i Sverige måste ett växtskyddsmedel vara godkänt. Innehavare eller ombud är skyldiga att varje år till KemI lämna uppgift om hur stora kvantiteter av olika preparat som man levererat under föregående kalenderår. Fördelning på olika förbrukarkategorier lämnas frivilligt. Leveranserna till jordbruket, eller egentligen till återförsäljarna för jordbruket, utgör underlag till beräkningarna i denna undersökning tillsammans med leverantörernas information om rekommenderade doser och användningsområden för olika produkter enligt produktblad och etiketter. Under senare år har uppgifterna hämtats från företagens webb-sidor på Internet. I de fall där inga sådana produktblad gått att finna har Jordbruksverkets rekommenderade dos använts.

Beräkningsunderlaget utgörs således av:

- försäljningsstatistik lämnad till KemI av innehavare eller ombud gällande leveranser av växtskyddsmedel till jordbruket under 2009
- preparatleverantörernas rekommenderade doser enligt aktuella etiketter och produktblad.

Så görs statistiken

För varje preparat har kvantitetsuppgiften i försäljningsstatistiken dividerats med rekommenderad dos uttryckt i liter eller kg per hektar. Uppgift om dosens storlek har hämtats från leverantörernas aktuella etiketter och produktblad. Den erhållna kvoten är ett mått på hur många doser den sålda kvantiteten räcker till och därmed också ett mått på hur stor yta, areal, som kan besprutas **en gång** med den sålda mängden.

Den använda beräkningsmetoden innebär att summan av antalet doser för en viss typ av växtskyddsmedel till en gröda kan motsvara en större areal än den totala arealen av grödan. Detta återspeglar vad som förekommer i verkligheten, nämligen att en gröda ibland behandlas mer än en gång med en viss typ av preparat. Skillnaden mellan antal doser och grödareal illustreras av bladmögelskämpningen i potatis där antalet doser beräknats till ca 62 400, medan odlingen omfattade 27 tusen hektar. Om hela potatisarealen behandlades skulle alltså den sålda mängden räcka till att spruta 2,3 gånger mot bladmögel.

Beräkningsmetoden resulterar alltså i en teoretisk areal som de försålda kvantiteterna räcker till om man använder rekommenderad dos. Metoden säger inget om hur stor areal som verkligen har behandlats utan ger underlag för att belysa växtskyddsmedelsanvändningens förändring över tiden. Den senaste undersökningen av faktiskt besprutad areal i olika grödor och använda doser genomfördes av SCB 2006. Resultat redovisades i Statistiska meddelanden MI 31 SM 0701.

Statistikens tillförlitlighet

Det finns flera faktorer som påverkar resultatens kvalitet. Den verkliga förbrukningen inom jordbruket bestäms av både inköpen och eventuella lagerförändringar på enskilda gårdar. På grund av hamstringen under 2003 gäller denna begränsning i synnerhet för 2004.

I det fall ett preparat rekommenderas för användning i mer än en gröda och doseringsrekommendationerna är olika, har storleken på den i beräkningen använda dosen bestämts efter bedömning. I bedömningen har grödarealernas storlek och bekämpningsintensiteten i grödorna vägts in.

Användningen av rekommenderad dos för att beräkna antalet hektardoser förutsätter att jordbruksföretagen följer doseringsrekommendationerna, vilket inte alltid torde vara fallet. Beräkningsmodellen förutsätter även att alla försäljare av växtskyddsmedel inte medvetet eller omedvetet missar att redovisa någon del av försäljningen.

Utöver registrerad försäljning finns en del misstankar om direktimport, *SOU 2003:9 Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel?* Det är dock mycket svårt att uppskatta storleken på denna illegala införseln.

Bra att veta

Annan statistik

Hösten 2006 genomförde SCB en användarundersökning då knappt 4 000 jordbrukare intervjuades om användningen av kemiska växtskyddsmedel i jordbruket generellt och med särskilda urval för trädgårdsgrödorna lök, morot, äpple och jordgubbar. Undersökningen ger mer detaljerade resultat än vad dosstatistiken gör, bl.a. redovisas uppgifter om behandlade arealer, använd mängd per hektar och totalförbrukning i ton av olika växtskyddsmedelstyper för olika regioner och grödor/grödgrupper. Dessutom ställdes ett antal frågor om hur växtskyddsmedlen lagras, om påfyllning och rengöring av sprutan, om användningen av skyddsutrustningen m.m. Resultat från undersökningen har redovisats i Statistiska meddelanden MI 31 SM 0701, **Växtskyddsmedel i jord- och trädgårdsbruket 2006, användningen i grödor.**

KemI ger årligen ut en rapport **Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel.** Denna omfattar all växtskyddsmedelsanvändning i samhället inte bara för jordbrukssektorn utan även för sektorerna skogsbruk, frukt och trädgård, industri och hushåll.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

Målgrupper av statistiken är Miljö- och Jordbruksdepartementen, Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket, Lantbrukarnas RiksFörbund, Sveriges lantbruksuniversitet, journalister, studenter och inte minst en engagerad och miljömedveten allmänhet.

In English

Summary

The number of hectare-doses sold to the Swedish agriculture has been calculated for 2009 by dividing the sold amount of different pesticides with the recommended dose per hectare for each pesticide. This will give an estimate of used number of doses of pesticides, provided the changes of stocks of pesticides at farmers and dealers from one year to another are small. The sale of pesticides have recovered since the increase in the tax in the beginning of 2004. This resulted in a built-up in the stock of pesticides at dealers and farmers in 2003. In 2009 the number of hectare-doses sold is now back to the level as it was in the preceding years before 2003.

During 2009 the sold number of doses of pesticides to the Swedish agriculture was 4.3 millions. This was a decrease by 16 per cent compared to 2008, and by 3 per cent compared to the average for the time-period 2004-2008. The number of doses of herbicides decreased by about 288 000 to 2.3 million, the doses of fungicides decreased by 438 000 to 1.4 million and the doses of insecticides decreased by about 62 000 to 563 000 compared to 2008.

The sold amount of active substances to the Swedish agriculture in 2009 was 1 385 tonnes, of which 1 090 tonnes was herbicides, 246 tonnes fungicides, 22 tonnes insecticides and 27 tonnes growth regulators. For the total amount of active substances there was a decrease by 25 per cent or 458 tonnes compared to 2008.

List of tables

Explanation of symbols	5
Table 1. Pesticides sold to farmers in Swedish agriculture, number of doses and average dose in kg/ha for 2000-2009	6
Table 2. Number of doses of pesticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest	7
Table 3. Number of doses of herbicides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest	8
Table 4. Number of doses of fungicides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest	8
Table 5. Number of doses of insecticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and type of pest	9
Table 6. Number of doses of pesticides in Swedish agriculture in 2009 by crop and class of authority	9
Table 7. Crop area in Swedish agriculture 2006-2009, hectare	10
Table 8. Sold amount of pesticides in 2009, tons of active substance	10

List of terms

avskräckningsmedel	game repellents
behörighetsklass	class of authority
betningsmedel	seed dressings
betesvall	pasture
bladlöss	aphides
både örtogräs och gräsogräs	both broadleaved weeds and grass weeds
dos	dose

ej utnyttjad vall	not utilized ley
enbart gräsogräs	solely grass weeds
enbart örtogräs	solely broadleaved weeds
flera arter	other species
flyghavre	wild oat
frövall	seed ley
försålda mängder	sold quantities
för tillväxtreglering	growth regulation
genomsnittlig dos	average dose
gröda	crop
grönfoder	green fodder
höst- och vårsäd	winter and spring grain
höstoljeväxter	autumn sown oleiferous plants
höstsäd	winter grain
Insekter	insects
medel mot gnagare	rodenticides
mjöldagg	mildew
mjöldagg m.fl.	mildew et al
mot insekter	insecticides
mot ogräs	herbicides
mot svamp	fungicide
myggmedel	mosquito repellents
obrukad åker	untilled arable land
oljeväxter	oleiferous plants, rape and turnip rape
preparat	products
potatis	potatoes
potastisbladmögel m.fl.	potatoes blight et al
saneringsmedel	sanitation reparations
slembekämpningsmedel	slimicides
slåttervall	ley
sockerbetor	sugar beet
stråsäd	grain
svårbekämpade insekter	insects hard to control
tillväxtreglering	growth regulation
utsädesburna svampar	fungis that infect seeds
vallodling	ley farming
verksamt ämne	active substance
våroljeväxter	spring sown oleiferous plants
vårsäd	spring grain
åkerareal	area of arable land
övriga svampar	other fungis